

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยายและเปรียบเทียบ เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวน 195 คน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวน 15 คน
2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวน 60 คน
3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวน 120 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ให้นำมาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม
2. ลักษณะของเครื่องมือ และเกณฑ์การให้คะแนน

1. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และขอข่ายการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

1.3 สร้างแบบสอบถามขึ้น แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ตรวจสอบ

1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์

1.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือ 1) ดร.ชอบ ลีซอ

ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ 2) ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มวิจัย กองวางแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 3) ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 4) ดร. รัชณี คุโณปการ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 5) ดร.ไสว พักขาว อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม พิจารณาตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์

1.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.7 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจำนวน 30 คน จากโรงเรียน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ และโรงเรียนทวีธาภิเศก เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach, 2003) ดังนี้

แบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = .95$

แบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = .98$

$$\text{ให้สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเชื่อมั่น
	k	คือ	จำนวนข้อสอบ
	S_i^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

(นิภา เมธาวีชัย 2543:110)

1.8 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขเสร็จสมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลจากประชากรของการวิจัยนี้

2. ลักษณะของเครื่องมือและเกณฑ์การให้คะแนน

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ การ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทจริง และบทบาทที่คาดหวัง ของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการปฏิรูปการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เป็นการแสดงความคิดเห็นว่าปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด (Rating scale) มีจำนวน 80 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามตามองค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษาในระดับโรงเรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ (2542: 7-8) ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน	จำนวน 20 ข้อ
2. การปฏิรูปหลักสูตร	จำนวน 20 ข้อ
3. การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา	จำนวน 20 ข้อ
4. การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ	จำนวน 20 ข้อ

2.2 เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถาม

ผู้วิจัยใช้วิธีของลิเกิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดมาตราเป็น 5 ชั้น โดยกำหนดค่าของแต่ละระดับไว้เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Likert, 2003) ดังนี้

- 5 หมายความว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายความว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายความว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายความว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายความว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

โดยในตอนต้นที่ 2 มีการตอบ 2 คำตอบ คือ “บทบาทจริง” และ “บทบาทที่คาดหวัง”

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวน 15 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2. จัดส่งแบบสอบถามให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เป็นประชากรด้วยตนเอง

3. การรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 195 ฉบับ โดยส่งให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 15 ฉบับ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 60 ฉบับ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 120 ฉบับ ได้รับคืน 160 ฉบับ คิดเป็นค่าร้อยละ 82.05

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำไปหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทจริง และบทบาทที่คาดหวัง ของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการปฏิรูปการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (t-test)

4.3 เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1977 อ้างถึงใน นิภา เมธาวีชัย 2543: 125) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย	
ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	น้อย
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	มาก
4.50 – 5.00	มากที่สุด